

Asia: VN/30314/2022

Arviomuistiot päästökauppadirektiivin toimeenpanosta (kiinteät laitokset, merenkulku ja lentoliikenne)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Kiertovoima ry:n (KIVOn) lausunto päästökauppadirektiivin toimeenpanosta:

KIVO kiittää mahdollisuudesta saada kommentoida valtioneuvoston arviomuistiota päästökaupan toimeenpanosta. KIVO kannattaa avointa lainsäädännön valmistelua sidosryhmien kanssa.

KIVO edustaa kuntien jätelaitoksia, jotka vastaavat jätelain kuntien vastuulla säädetyn jätehuollon järjestämisestä. Jäsenlaitoksemme toteuttavat asukkaiden jätehuollon kustannustehokkaasti ja vastuullisesti yhteistyössä yksityisten yritysten ja tuottajayhteisöjen kanssa. Edistämme Suomen kiertotaloutta turvallisesti ja terveellisesti.

Kansallisesti tulee harkita opt-out -mahdollisuuden käyttämistä jätteenpolton sisällyttämisestä päästökauppaan vasta nykyisen päästökauppakauden päättymisen jälkeen vuonna 2030:

Päästökauppadirektiivin muutoksen myötä päästökauppadirektiiviin on käytännössä rakennettu polku, miten jätteenpolton toimiala tullaan sisällyttämään päästökaupan soveltamisalaan koko järjestelmän tasolla. Jätteenpolttolaitosten on ryhdyttävä tarkkailemaan päästöjään jo vuoden 2024 alusta. On oletettavaa, että täysimääräinen sisällyttäminen tapahtuu vuonna 2028 kuitenkin siten, että jäsenmailla olisi opt out -mahdollisuus vuoden 2030 loppuun saakka.

Kansallisesti tulisi harkita opt-out -mahdollisuuden käyttämistä jätteenpolton sisällyttämisestä päästökauppaan vasta nykyisen päästökauppakauden päättymisen, vuoden 2030 jälkeen. Tämä turvaisi jätehuolto- ja jätteenpolttosektoreiden toimijoille riittävän mahdollisuuden ennakoita ja sopeutua toimintaympäristön muutokseen. Muutos edellyttää merkittäviä TKI-panostuksia ja investointeja, jotta tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muu kierrätyskelvotonta

orgaanista ainesta sisältävä jäte voidaan kohtuullisin kustannuksin, ympäristö- ja terveysturvallisesti muulla tavoin kierrättää tai hyödyntää.

Missään tapauksessa ei tule kansallisesti vapaaehtoisesti siirtää jätteenpolttoa päästökauppaan direktiivin osoittamaa aikataulua nopeammin. Tämä heikentäisi kohtuuttomasti kotimaisten yritysten kilpailukykyä markkinoilla sekä uhkasi asianmukaisen terveys- ja ympäristöturvallisen jätehuollon toteuttamista.

Jätteenpoltto on toimivan jätehuollon ja kiertotalouden keskeinen elementti:

Jätteenpolttolaitoksilla on keskeinen rooli kiertotaloudessa ympäristö- ja terveysturvallisten materiaali kiertojen aikaansaamisessa. Orgaanista ainesta sisältävän jätteen kaatopaikkasijoitus on ollut Suomessa kielletty vuodesta 2016 lähtien. Jätteenpolton keskeinen tehtävä onkin nykyään jätehuollon ja materiaalien kiertotalouden näkökulmasta käsitellä ja hyödyntää kierrätyskelvoton ja terveysturvallisuuden kannalta ongelmallinen jäte sekä jätteenkäsittelyn sivuvirrat, toisin sanoen rejektit energialähteenä.

Huomautamme, että luvun 5.1 nykytilakuvaus ei anna riittävän kokonaisvaltaista kuvaa Suomen jätteenpolttolaitosten merkityksestä taakanjakosektorin kokonaishiilidioksidipäästöihin. Kuvauksessa todetaan jätteenpolttolaitosten päästöjen nousseen selvästi vuoden 2005 jälkeen. Mielestämme kuvausta tulisi täydentää toteamalla, että jätteenpolton lisääntyminen on aikaan saanut merkittävät päästövähennykset toisaalla taakanjakosektorilla alentuneita jätehuollon päästöinä, koska jätteenpolttolaitokset ovat korvanneet kaatopaikat kierrätyskelvottoman, orgaanisen, pääasiassa sekalaisen yhdyskuntajätteen käsittelytapana. Orgaanisen jätteen kaatopaikat ovat olleet jätehuollon keskeisin päästölähde.

Suomessa 2016 voimaan astunut orgaanisen jätteen kaatopaikkasijoittamisen rajoitus on ollut pääasiassa menestys – myös kansainvälisesti tarkasteltuna. Yhdyskuntajätteestä päättyy kaatopaikalle nykyisin alle 1 %. Kierrätyskelvoton jäte hyödynnetään jätteenpolttolaitoksissa yhdistetyssä kaukolämmön ja sähkön lähteenä.

Lisätietoja lausunnosta antaa tarvittaessa:

Timo Hämäläinen

Johtava asiantuntija

Suomen Kiertovoima ry – KIVO

puhelin 050 442 2371

timo.hamalainen@kivo.fi, www.kivo.fi

Laine-Ylijoki Jutta
Suomen Kiertovoima ry

Hämäläinen Timo
Suomen Kiertovoima ry